

นโยบายการบริหารความเสี่ยง

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. บทนำ

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบริหารความเสี่ยงของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) หรือ สคช. จึงได้กำหนด นโยบายในการบริหารความเสี่ยงควบคู่กับการทำงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี คำนึงถึงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยเชื่อว่าการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุเป้าหมาย และการตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อกำหนดกรอบการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง และเกิดการนำไปปฏิบัติทั่วทั้งองค์กร

2.2 เพื่อแสดงให้เห็นว่าการควบคุมความเสี่ยงของ สคช. ครอบคลุมทุกขั้นตอน และมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมความเสี่ยงไว้อย่างเหมาะสม ทั้งระดับบริหาร และเจ้าหน้าที่

3. ขอบเขต

นโยบายฉบับนี้มีผลครอบคลุมทุกการดำเนินงานของ สคช. รวมทั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่

4. นิยาม

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ สคช. กำหนดไว้ โดยการวัดจากผลกระทบ(Impact) และโอกาส (Likelihood) ที่ของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) หมายถึง การระบุความเสี่ยงที่หน่วยงานเผชิญอยู่หรือแฝงอยู่ในกระบวนการทำงาน ซึ่งจะต้องสามารถอธิบายถึงผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยงได้

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ปัจจัยการเกิดความเสี่ยง อันจะส่งผลต่อการทำงานหรือแผนที่กำหนดไว้ให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

5. นโยบายการบริหารความเสี่ยง

สคช. มีการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

5.1 ดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ และตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งภาพลักษณ์ของ สคช. ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยกำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน และการดำเนินงานต่าง ๆ

5.2 การระบุความเสี่ยงต้องตอบสนองทันต่อเหตุการณ์ที่สำคัญ ซึ่งจะมีการประเมินความเสี่ยงที่ครอบคลุมประเภทความเสี่ยงสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้าน

การปฏิบัติงาน (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ การเงินและการเบิกจ่าย (Financial risk) ความเสี่ยงด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) นอกจากนี้ยังรวมถึงความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก (External Risk) โดยทั้งนโยบาย กรอบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงจะต้องได้รับการทบทวนเป็นระยะ ๆ หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ

5.3 กรอบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงต้องสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และต้องเชื่อมโยงกันทุกหน่วยงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน และตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของทุกหน่วยงานใน สคช. ที่จะประเมินโอกาส และผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการดำเนินงานตามกิจกรรมควบคุมอย่างเหมาะสม จัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ อันจะส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังรักษาผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของ สคช.

5.4 มีการจัดสรรทรัพยากรและให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกด้านความเสี่ยงกับบุคลากรทุกระดับให้มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารความเสี่ยง และส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมในการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร

5.5 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกคนมีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง โดยผ่านกลไกตามที่ สคช. กำหนดโดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีหน้าที่ ประเมินความเสี่ยง ทบทวน ติดตาม และรายงานผลการบริหารความเสี่ยง ต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการสถาบัน พิจารณาเพื่อให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

6. หน้าที่ความรับผิดชอบ

6.1 คณะกรรมการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ กำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงภายในสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

6.2 คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง ปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

6.2.1 จัดทำกรอบนโยบาย กลยุทธ์ แนวทางปฏิบัติการบริหารความเสี่ยง และกำหนดระดับความเสี่ยง

6.2.2 กลั่นกรองประเด็นความเสี่ยงเสนอต่อคณะกรรมการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ

6.2.3 กำกับดูแลการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และแผนงานด้านบริหารความเสี่ยง

6.2.4 พิจารณาให้ความเห็นต่อผลการบริหารงานด้านความเสี่ยงต่อคณะกรรมการสถาบันคุณวุฒิ

6.2.5 ทบทวน ปรับปรุงนโยบายและมาตรการป้องกันแก้ไขความเสี่ยง

6.2.6 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการได้

6.2.7 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพมอบหมาย

6.3 คณะทำงานบริหารความเสี่ยง ปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

6.3.1 จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของสถาบันให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

6.3.2 ติดตาม ประเมินผล การบริหารจัดการความเสี่ยงให้เกิดประสิทธิภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้การบริหารความเสี่ยงของสถาบันประสบความสำเร็จ และนำเสนอต่อคณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง

6.3.3 จัดทำรายงานผลตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ข้อเสนอแนะ แนวทางป้องกัน เพื่อลดระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ตลอดจนพิจารณาคู่มือการบริหารความเสี่ยง และรายงานต่อผู้อำนวยการสถาบันให้ทราบอย่างต่อเนื่อง รวมถึงนำเสนอต่อคณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง

6.3.4 ทบทวนแผนบริหารความเสี่ยง และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงให้
ความเห็นชอบ

6.3.5 เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูล หรือเอกสารที่เป็นประโยชน์ต่อการประชุม

6.3.6 ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงตามที่ได้รับมอบหมาย

เอกสารแนบ 1 กระบวนการบริหารความเสี่ยง

ผู้รับผิดชอบ	กระบวนการ
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	1. การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง การกำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารงาน ที่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งมีตัวแทนคณะกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบในการประสานงานแต่ละสำนักและส่วนงาน
	2. การระบุปัจจัยเสี่ยง (Risk Identification) ระบุเหตุการณ์ที่จะมีผลกระทบเชิงลบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือภารกิจขององค์กร 4 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ การเงินและการเบิกจ่าย (Financial risk) ความเสี่ยงด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) นอกจากนี้ยังรวมถึงความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก (External Risk)
	3. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) การประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดความเสี่ยง ตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับอนุมัติ
	4. การจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Prioritize) การระบุระดับความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับอนุมัติ
	5. การจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment) การระบุทางเลือกที่เหมาะสมและนำไปปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร
	6. การระบุกิจกรรมการควบคุมที่มีอยู่ (Existing Controls) การกำหนดกิจกรรมการควบคุมที่เหมาะสม เพื่อให้แผนบริหารความเสี่ยงสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้
	7. การติดตามและรายงานผล (Monitoring and Reports) การติดตาม ประสานงาน รวบรวมความเสี่ยง ผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยง และจัดทำรายงาน
	8. การทบทวน (Review and Revision) การทบทวนการบริหารความเสี่ยง จากข้อเสนอแนะของผู้บริหาร เพื่อนำผลและข้อเสนอแนะไปสู่การตัดสินใจที่เหมาะสม ความพอเพียง และประสิทธิผลของแผนบริหารความเสี่ยง ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง	1. ส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย รวมถึงการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน
	2. วางกรอบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล พร้อมพิจารณาปัจจัยภายในและภายนอกทั้งหมดตามที่คณะกรรมการได้นำเสนอ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ ทิศทาง รวมถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง
	3. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการปลูกฝังจิตสำนึกการจัดการความเสี่ยงกับบุคลากร
	4. พิจารณาเห็นชอบการกำหนดความเสี่ยง และรายงานการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง
คณะกรรมการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ	1. การกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง
	2. พิจารณาอนุมัติเกี่ยวกับความเสี่ยงภายในสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

เอกสารแนบ 2 เกณฑ์ในการประเมินผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Impact and Likelihood Assessment) และตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Matrix) ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

การกำหนดหัวข้อในการประเมิน และเกณฑ์ในการประเมินระดับของโอกาสเกิด (Likelihood) และระดับผลกระทบ (Impact) สามารถกำหนดหัวข้อในการประเมิน และเกณฑ์ในการประเมินระดับโอกาสเกิด (Likelihood) และระดับผลกระทบ (Impact) ได้ด้วยตนเอง ที่เหมาะสมกับแต่ละรายการความเสี่ยงที่สำคัญของหน่วยงาน บริบทและระดับที่สามารถยอมรับได้ของหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีไม่เท่ากัน และไม่จำเป็นต้องมีเกณฑ์ประเมินเหมือนกันทั้งนี้ ได้แสดงการกำหนดหัวข้อ และเกณฑ์ในการประเมินระดับโอกาสเกิด (Likelihood) และระดับผลกระทบ (Impact) ดังตารางเกณฑ์การให้คะแนนความเสี่ยง

เกณฑ์การให้คะแนนผลกระทบ (Impact)

คะแนน	เกณฑ์
5	มีผลกระทบด้านจำนวนเงินมากกว่า.....ล้านบาท หรือ มีผลกระทบต่อผู้รับบริการมากกว่าร้อยละ..... หรือ มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กรในระดับ..... หรือ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับ..... หรือ ส่งผลกระทบต่อภาระการคลังของรัฐบาลจำนวนเงิน..... หรือ ส่งผลกระทบต่อประชาชน (ความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ระดับ.....
4	มีผลกระทบด้านจำนวนเงินมากกว่า.....ล้านบาท หรือ มีผลกระทบต่อผู้รับบริการมากกว่าร้อยละ..... หรือ มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กรในระดับ..... หรือ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับ..... หรือ ส่งผลกระทบต่อภาระการคลังของรัฐบาลจำนวนเงิน..... หรือ ส่งผลกระทบต่อประชาชน (ความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ระดับ.....
3	มีผลกระทบด้านจำนวนเงินมากกว่า.....ล้านบาท หรือ มีผลกระทบต่อผู้รับบริการมากกว่าร้อยละ..... หรือ มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กรในระดับ..... หรือ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับ..... หรือ ส่งผลกระทบต่อภาระการคลังของรัฐบาลจำนวนเงิน..... หรือ ส่งผลกระทบต่อประชาชน (ความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ระดับ.....
2	มีผลกระทบด้านจำนวนเงินมากกว่า.....ล้านบาท หรือ มีผลกระทบต่อผู้รับบริการมากกว่าร้อยละ..... หรือ มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กรในระดับ..... หรือ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับ..... หรือ ส่งผลกระทบต่อภาระการคลังของรัฐบาลจำนวนเงิน..... หรือ ส่งผลกระทบต่อประชาชน (ความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ระดับ.....

คะแนน	เกณฑ์
1	มีผลกระทบด้านจำนวนเงินมากกว่า.....ล้านบาท หรือ มีผลกระทบต่อผู้รับบริการมากกว่าร้อยละ..... หรือ มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กรในระดับ..... หรือ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับ..... หรือ ส่งผลกระทบต่อภาระการคลังของรัฐบาลจำนวนเงิน..... หรือ ส่งผลกระทบต่อประชาชน (ความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ระดับ.....

เกณฑ์การให้คะแนน

โอกาส (Likelihood : L)

คะแนน	เกณฑ์
5	โอกาสเกิดมากกว่า 90% ในช่วงระยะเวลาของงาน /ระบบ/โครงการ/ หรือความถี่ของการเกิดขึ้นทุก 6 เดือน
4	โอกาสเกิดมากกว่า 70 - 89% ในช่วงระยะเวลาของงาน /ระบบ/โครงการ/ หรือความถี่ของการเกิดขึ้นทุกปี
3	โอกาสเกิดมากกว่า 40 - 69% ในช่วงระยะเวลาของงาน /ระบบ/โครงการ/ หรือความถี่ของการเกิดขึ้นทุก 2 ปี
2	โอกาสเกิดมากกว่า 20 - 39% ในช่วงระยะเวลาของงาน /ระบบ/โครงการ/ หรือความถี่ของการเกิดขึ้นทุก 3 ปี
1	โอกาสเกิดมากกว่า 20 - 39% ในช่วงระยะเวลาของงาน /ระบบ/โครงการ/ หรือความถี่ของการเกิดขึ้นทุก 5 ปี

ตารางวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Matrix)

5	10	15	20	25
4	8	2	16	20
3	6	9	12	15
2	4	6	8	10
1	2	3	4	5

ระดับความเสี่ยงต่ำ ค่าคะแนนระหว่าง 1 - 3
(มาตรการ = ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุม ไม่ต้องพิจารณาจัดการเพิ่มเติม)

ระดับความเสี่ยงปานกลาง ค่าคะแนนระหว่าง 4 - 9
(มาตรการ = ยอมรับได้ แต่ต้องควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้)

ระดับความเสี่ยงสูง ค่าคะแนนระหว่าง 10 - 16
(มาตรการ = ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้)

ระดับความเสี่ยงสูงมาก ค่าคะแนนระหว่าง 17 - 25
(มาตรการ = ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที)

เอกสารแนบ 3 เอกสารอ้างอิง

1. คู่มือบริหารความเสี่ยง ปี 2562 ของสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
2. คู่มือบริหารความเสี่ยง ปี 2562 มหาวิทยาลัยมหิดล
3. คู่มือบริหารความเสี่ยง ปี 2562 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
4. คู่มือบริหารความเสี่ยงปี 2561 สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
5. คู่มือการบริหารความเสี่ยง ปี 2560 องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
6. คู่มือการบริหารความเสี่ยง ปี 2564 สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
7. นโยบายการบริหารความเสี่ยงของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย ปี 2563